

¿Quines són les locucions adverbials més comunes?

Et proposem esta mostra.

Locucions adverbials amb indicacions de significació

1. Locucions adverbials de lloc

A l'entorn (al voltant) [en sentit locatiu]

<Tota la casa té una balconada a l'entorn. // La font té un jardí molt gran al voltant.>

Al capdamunt

<Van arribar al capdamunt en quatre hores. // Dins de la seua professió, està al capdamunt.>

Al capdavant

<Al capdavant ens esperaven els amics. // Ja he arribat al capdavant, de tant sofrir.>

Amunt i avall (d'ací d'allà): Alternativament en una direcció i en l'oposada...

<No sap on anar; tot el dia va amunt i avall. // El meu fill va buscant faena d'ací d'allà.>

D'ací i d'allà: De totes bandes.

<El combat era terrible, venien bales d'ací i d'allà. // Li enviaren postals de felicitació d'ací i d'allà.>

De dalt a baix

<T'has esgarrat els pantalons de dalt a baix. // Hauràs de canviar la teua actitud de dalt a baix si vols tenir el meu suport.>

Ençà i enllà: A un costat i a un altre.

<He perdut el matí anant ençà i enllà. // Abans de passar a l'altra banda del carrer, has de mirar ençà i enllà.>

Pertot arreu (o: per tot i arreu; a tot arreu): ...en tot lloc, per totes bandes.

<Plovia pertot arreu. // Hi havia flors arreu.>

2. Locucions adverbials de temps

A cada moment:

<Ho fa a cada moment. // A cada moment tanca els ulls.>

A deshora / A deshores:

<El meu fill sempre menja a deshora. // Ha vingut a deshora.>

A hora horada: En l'últim moment.

<Estem invitats a una festa; però no hem d'arribar-hi a hora horada. // Sempre ve a hora horada.>

A hores d'ara: En aquests moments.

<A hores d'ara no hem acabat el treball. // A hores d'ara ja deuen haver arribat a casa.>

A la llarga:

<Estudiar, a la llarga, dóna els seus fruits. // A la llarga, tots calbs.>

A poqueta nit (o: **A boca de nit; a boqueta nit; a entrada de nit; al capvespre**)

<Anàrem a visitar la tia a poqueta nit. // Durant tota la setmana al capvespre plou.>

A punt:

<Has vingut a punt: posa la taula! Ara anàvem a berenar; arribes a punt.>

A trenc d'alba (o: **a punta de dia; a punta de matí**):

<Si volen arribar prompte al poble, haurem d'eixir a trenc d'alba. // Se'n va anar a punta de dia.>

A vegades (o: **de vegades; a voltes**):

<A vegades no l'entenc quan parla. // És una persona que de vegades no diu el que pensa.>

D'ara endavant (o: **de hui en avant; en endavant**)

<D'ara en avant no vull que jugue la menjador. // En endavant fareu el que jo diga.>

De bon matí (o: **de matí; enjorn**)

<Tots els dies m'alce de bon matí. // De matí la mar sembla de seda.>

De moment (o: **ara per ara; ara com ara**):

<De moment no necessite la teua ajuda. // No ha passat res ara per ara.>

De seguida (o: **a l'acte; tot seguit**)

<Et portaré el café de seguida. // Ho va fer a l'acte.>

De sol a sol:

<Els llauradors treballen de sol a sol. // Aquell home vigila les obres de sol a sol.>

De tant en tant (**ara i adés; adesiara**)

<De tant en tant ens agrada eixir a la muntanya. // Ara i adés anem a la platja.>

En acabant (**en acabat**):

<Si fas bondat, en acabant anirem al cine. // En acabat de sopar hi ha ball a la plaça.>

En endemig (**en l'endemig**): Durant aquest temps.

<Tornarem a l'estiu, però en l'endemig ens escriurem. // En l'endemig d'aquest any, ha progressat molt.>

Entre dues clarors (**entre dos foscants; entre dos llustres**)

<Van arribar a la vila entre dues clarors. // Heu vingut entre dues clarors.>

Hui dia (**hui en dia**)

<Hui dia la gent sempre va de pressa. // Hui en dia es gasta molt i s'estalvia poc.>

Tard o d'hora: Expressió que indica que una cosa s'esdevé sense fallar, immediatament o en un temps llunyà.

<Tard o d'hora algú li ho dirà. // Tard o d'hora tornarà a casa.>

3. Locucions adverbials de quantitat

A més a més (a més; de més a més; demés):

<Va portar peres i, a més a més, codonys. // Doneu-li un certificat i, a més, una carpeta.>

A més de (SIN.: ultra; sobre):

<Les sabates, a més de ser velles, tenen un forat. // A més de no fer-ho bé, no ho reconeix.>

A muntó (a munts):

<Si t'agraden els esclata-sangs, ara en trobaràs a muntó. // Vés al cine, que aquesta pel·lícula t'agradarà a munts.>

Bona cosa:

<De taronges madures, ara en collireu bona cosa. // Treballem bona cosa.>

De més: En excés, massa.

<Hem comprat fruita de més. // Tinc uns quants quilos de més.>

Gens ni miqueta (gens ni gota; gens ni mica; ni gens ni gota; ni gota ni gens; ni miqueta ni gens; ni poc ni gaire; no gens):

<No en tinc gens ni miqueta. // No n'he posat gens ni gota.>

Més o menys (si fa no fa; poc més poc menys):

<Aquest ocell fa més o menys 35 cm d'alçada. // Hi havia si fa no fa cent persones.>

Poca cosa (el contrari de bona cosa):

<De fruita de qualitat, n'hem trobat poca cosa. // Hem comprat ben poca cosa.>

Sobre manera (en gran manera): Molt, amb gran intensitat.

<Estima la seua filla sobre manera. // Es preocupa en gran manera per la faena.>

Un muntó (un munt):

<Hi havia un muntó de gent. // Té un munt de pisos.>

4. Locucions adverbials de manera

A bastament (a bastança): En quantitat suficient, prou.

<Els soldats tenien municions a bastament per a combatre. // Hem comprat menjar a bastança per a l'excursió.>

A bon dret: Amb justícia.

<L'operació financera no s'ha fet a bon dret. // La casa, a bon dret, pertanyia als hereus.>

A borbollons (a borbolls): D'una manera precipitada, tumultuosament.
<L'avi Artur, quan s'enfadava, parlava a borbollons. // La sang li rajava de la ferida a borbollons.>

A cau d'orella: A l'orella i en veu baixa.
<Li va donar al bona notícia a cau d'orella. // Em parlava a cau d'orella.>

A cegues:
<Si vas a cegues cauràs un bac. // És una qüestió mèdica molt fosca on els investigadors van a cegues.>

A coll (al coll): sobre la regió veïna al coll, múscles i part de l'esquena.
<No puc dur a coll un feix de llenya tan gran. // Per aquest camí tan estret hem de portar l'equipatge al coll.>

A colp calent: En els primers moments després d'un fet, abans que els qui n'han sofrit les conseqüències reaccionen.
<Va donar-los la notícia a colp calent. // Li ho va dir a colp calent i es va desmaiar.>

A contracor (de mala gana; a desgana; de mal grat): Sense tenir-ne ganes, vencent un sentiment de repugnància.
<Li he donat la mà a contracor. // Ho va fer a contracor.>

A contrapèl (a repèl): En direcció contrària a la inclinació natural del pèl.
<Les ovelles es tonen a contrapèl? Cristòfol s'afaita a repèl.>

• **vindre** (una cosa) **a repèl:** Ser desagradable de fer-la, sentir aversió o repugnància a fer-la.

A dreta llei: No torcent la llei, en bona llei, amb justícia estricta.
<Van prendre la decisió a dreta llei. // A dreta llei no et correspon la subvenció.>

A espentes i redolons: Amb dificultats i entrebancs.
<El negoci va a espentes i redolons. // Van fer la faena a espentes i redolons.>

A estall:
<L'any passat vaig treballar a estall. // Tindrem abans al faena si la fan a preu fet que no a jornal.>

A fosques (a les fosques):
<Vam muntar la tenda de campanya a fosques. // Si ho contes amb paraules tan tècniques ens quedarem a les fosques.>

A gatameu (a grapes; de grapes; de quatre grapes; a quatre peus): amb els dos peus i les dues mans a terra.
<El fill d'Elena ja va a gatameu. // És un túnel tan baix que hi has de passar de quatre grapes.>

A genollons (de genollons):
<A genollons pujava la costa. // Els penitents van de genollons fins a l'ermita.>

A gust (de grat; de bona gana; a pler):
<És important treballar a gust. // Ell et farà aquest favor de grat.>

A l'abandó: Abandonat, mancat de cura, d'atenció.

<Va deixar les seues propietats a l'abandó. // Després de la guerra moltes terres quedaren a l'abandó.>

A l'engròs (s'oposa a la locució: **a la menuda**): En gran quantitat.

<El comerç del cantó ven pell a l'engròs. // Comprar a l'engròs és més barat que comprar a la menuda.>

A la babalà: Sense posar l'atenció necessària en allò que es fa, obrar irreflexivament.

<Paraules dites a la babalà. // Aquell alumne ha fet el treball a la babalà.>

A la deriva:

<Es va trencar el timó i el vaixell anava a la deriva. // La seua empresa va a la deriva, no aguantarà massa temps.>

A la força (o de grat o per força; per força; si us plau per força; tant sí com no):

<Doncs ara ho faràs a la força. // Ell no volia fer això; ho ha fet per força.>

A la gatzoneta: Arronsant les cames de manera que les natges toquen els talons.

<Un exercici molt bo que no faig mai és caminar a la gatzoneta. // Poseu-vos a la gatzoneta.>

A la impensada: D'una manera imprevista, per sorpresa.

<Aquella reacció a la impensada ens va sorprendre. // Va eixir a la impensada, com una bala.>

A la menuda (sin.: **al detall**):

<M'estime més comprar a la menuda que no a l'engròs. // És un comerç de venda al detall.>

A la valenta (de pit): Amb gran voluntat i esforç.

<No t'ho prengues a la valenta, que no n'hi ha per a tant! A treballat de pit i ara té un gran capital.>

A lloure: En llibertat, sense subjecció.

<Anava amb la moto amb els cabells a lloure. // Durant el mes de vacances visc a lloure.>

A mans besades: amb tota la bona disposició, amb molt de gust.

<Jo portaré el paquet a l'agència a mans besades. // És una xicona molt atenta amb els clients, tot ho fa a mans besades.>

A manta (a balquena; a betzef; a bondó; a cabassos; a dojo; a doll; a dolls; a gavadals; a grapats; a carretades; a cabassades): En abundància.

<Aquell dia plovia a manta. // Van comprar fruita a cabassos.>

A mata-degolla (a degolla): Sense donar quarter a l'enemic; sense cap mena de consideracions.

<L'exèrcit invasor va entrar a la ciutat a mata-degolla. // Van passar els enemics a degolla.>

A palpes (a les palpentres):

Fa anys que s'hi veu bé i sempre va a les palpes. // Ens han tallat la llum i ara anem per casa a les palpentres.>

A peu:

<Si no plou, cada dia vaig a la faena a peu. // Preparem una excursió a peu per la serra.>

A poc a poc (a espai; a pleret; xano-xano; xino-xano):

<Anàvem camí del castell a poc a poc. // Caminàvem xano-xano, sense presses.>

A pols (en sopols): Aguantant el pes d'alguna cosa sense que recolze enlloc; amb esforç.

<Ton pare va crear aquesta empresa a pols. // Des que vaig al gimnàs puc alçar trenta quilos en sopols.>

A posta (a dretes; a dretcient; a gratcient):

<No digues que no ho sabies; ho has fet a posta. // Joaquim provoca els desastres a gratcient.>

A rajaploma: Tal com, sense pensar-s'ho massa, va ocurrent-se-li a qui escriu o parla.

<Estava tan enfadat que li va contestar a rajaploma. // Comence la narració dels fets a rajaploma, tal com en vénen al pensament.>

A redolons (a tomballons): Rodolant.

<L'arbre va caure per la falda de la muntanya a redolons. // Estava tan borratxo que anava a tomballons per la costera.>

A rossegons: Arrossegant-se.

<Mira la xiqueta, duu la nina a rossegons. // Quan era menut anava tot el dia a rossegons per terra.>

A tort: Sense raó, d'una manera injusta.

<No parles a tort i digues la veritat. // Em pareix que has castigat el xiquet a tort.>

A tort i a dret: Sense mirar si és amb raó o sense, sense reflexió.

<Has llançat unes acusacions a tort i a dret. // Quan s'enfadava parlava a tort i a dret.>

A tot drap (a tot estrop): Amb gran velocitat o amb gran abundància o intensitat.

<Portàvem el cotxe a tot drap quan vam provocar l'accident. // A voltes pose la música a tot estrop.>

A (o de) totes passades: Siga com siga, sense consideracions, absolutament.

<Vull anar al partit de pilota a totes passades, encara que trone. // Va voler de totes passades que li fera companyia.>

A ull:

<He posat els cigrons a ull. // A ull hi havia uns mil manifestants.>

A ull nu:

No puc dir-te quin és aquell planeta a ull nu, necessite un telescopi. // A veure si encertes, a ull nu, quants mistos tinc a la mà.>

A ultrança:

<Defensava les seues idees a ultrança. // L'exèrcit lluitava a ultrança.>

Al be (a collibè; a bescoll):

<Portar un xiquet al be. // El portava a collibè.>

Al cap i a la fi (a la fi; al cap i a l'últim; al capdavant; a l'últim; al remat; comptat i debatut): Després de tot.

<No discutisques amb el pare, al cap i a la fi no en trauràs res. // Porta els pantalons a Jordi, al remat els va pagar ell.>

Amb els ulls tancats (a ulls clucs):

<No et queixes tant, jo em canviaria per tu amb els ulls tancats. // Com que m'ho has demanat tu, ho faré a ulls clucs.>

Amb prou faenes (amb penes i treballs; amb treballs; a males penes): Difícilment, penosament.

<Ho he aconseguit amb prou faenes. // Amb penes i treballs els vam comptar.>

Com a màxim (pel cap alt; a tot estirar):

<Enguany la collita serà de cent arroves coma màxim. // A tot estirar n'arreplegarem quatre.>

Com a mínim (pel cap baix):

<Com a mínim en trobarem dos. // Pel cap baix eixiran dotze places.>

D'amagat: Amagant-se, ocultament.

<Ens esperaven darrere de la columna, d'amagat. // Vam entrar al palau d'amagat.>

D'entrada:

<D'entrada li vull explicar les excel·lències de la primavera. // D'antuvi ja m'ho va advertir.>

D'esme: Instintivament, maquinalment.

<Caminava d'esme. // Portava tants anys fent la mateixa faena que treballava d'esme.>

D'esquitllentes: Amb cautela, tractant de no ser vist.

<Passava d'esquitllentes. // Anava d'esquitllentes.>

D'una vegada:

<Va engolir-se dues aspirines d'una vegada. // Tanca la porta d'una vegada, que l'autobús se'n va.>

Damunt davall: D'una manera desordenada.

<Tinc els papers de la taula damunt davall. // Al seu despatx tot és damunt davall.>

De bat a bat: (Amb el verb *obrir*) Obrir ben bé, del tot.

<Fa molta calor: obri la porta de bat a bat. // Us obrim els braços de bat a bat.>

De bocaterrosa: Boca avall, de boca a terra.

<El xiquet dorm de boca terrosa. // Van torbar el cos del llaurador de bocaterrosa vora la séquia.>

De bracet:

<Mare i filla anaven de bracet cap a l'església. // ¿No t'estimes més anar de bracet?>

De cap: Directament; sense pensar-s'ho gens. També significa de memòria, de pensament.

<Aniràs de cap a l'infern. // La meua àvia feia de cap operacions aritmètiques complicades.>

De cap a peus (de cap a cap):

<He llegit el llibre de cap a peus. // La dona havia canviat de cap a peus.>

De colp (de colp i volta; de colp sobte; de colp i barrada; de sobte; tot d'una; d'un plegat; tot d'un plegat; en un girant d'ulls; de la nit al dia; en un bell en sec; en un tres i no res; de trascantó):

<I, de colp, la bruixa va desaparèixer. // Fa un munit reia i parlava i, de sobte, ha caigut a terra.>

De cor a pensa (de cor i pensa): Impulsivament, irreflexivament.

<Sempre actua de cor a pensa. // Ho has fet de cor i pensa i ara te'n penedeixes.>

De corcoll: Decaure algú o alguna cosa, esfondrar-se.

<Si l'empresa perd aquesta comanda, anirem de corcoll. // Des que la seua muller va morir va de corcoll.>

De fit a fit (cara a cara): Fixament, amb la vista fixa.

<Em mirava de fit a fit, sense plorar. // En dir-me això el vaig mirar de fit a fit i tot seguit es disculpà.>

De gaidó (de gairell; gairó; de biaix): Obliquament, de costat.

<No m'agrada aquell individu: sempre mira de gaidó. // El geperut caminava de gairell.>

De gom a gom: Cobrint l'aigua, el llit d'un riu de banda a banda. Omplint completament un local, una plaça, etc.

<El riu baixa térbol i va de gom a gom. // Els manifestants ompliren la plaça de gom a gom.>

De llampada: En una visió rapidíssima, instantània.

<No puc dir com era perquè tot va passar de llampada. // El vaig veure de llampada.>

De nou (de bell nou; de cap i de nou):

<Ha intentat de nou aprovar l'assignatura pendent. // Hem oblidat les baralles i hem començat la relació de nou.>

De passada:

<Vaig a comprar el diari i de passada em faré un café. // Joan anava a Morella i es trobava de passada a Cabanes.>

De per riure: Sense que siga veritat, per fer broma.

<No li feu cas, que ho diu de per riure. // Aquest assumpte sembla de per riure.>

De puntetes:

<Caminava de puntetes perquè no la sentírem arribar. // Si no pots agafar el llibre, prova a posar-te de puntetes i hi arribaràs.>

De pura pensa: Sense comprovació experimental, sense dades o indicis que aporten una fonamentació.

<En què et bases per a dir això? —En res, ho dic de pura pensa. // guanyaran les eleccions, i no ho dic de pura pensa.>

De retruc (de rebot; de retop): Després de topar, o, figuradament, com a conseqüència.

<La pilota el va colpejar de retruc. // Això va perjudicar el fill i, de rebot, tota la família.>

De reüll (de cua d'ull):

<Ho vaig veure de reüll. // Em mirava de cua d'ull.>

De soca-rel: Del tot, íntegrament.

<El vent va arrancar un arbre de soca-rel. // És valencià de soca-rel.>

De sotamà:

<Li pagaren un sobresou de sotamà. // El recompensaren de sotamà.>

De tos:

<Va perdre l'equilibri i va veure caure de tos. // En sentir la notícia va caure de tos.>

De tot cor (de bon cor; de bon grat; de bona gana):

<Ara vull que em parles de tot cor. // No hi vages, t'ho dic de bon cor.>

De tota manera (de totes maneres):

<És clar, però de tota manera me'l compraré. // Digues el que vulgues, de totes maneres faré el que voldré.>

De valent: D'una manera ferma, amb dedicació intensa.

<Si vols aprovar, has d'estudiar de valent. // Anit va ploure de valent.>

Del tot:

<Les sabates ja són netes del tot. // ¿El diccionari s'ha acabat del tot?>

En dejú:

<Encara estic en dejú. // Li demanaren que es fera l'anàlisi en dejú.>

En peus (dempeus; dret i plantat):

<Vaig estar una estona en peus esperant el metge. // Quan entre el jutge a la sala, poseu-vos dempeus.>

Fil per randa (amb pèls i senyals): D'una manera detallada.

<Li van explicar el succés fil per randa. // Conta-m'ho amb pèls i senyals, no et deixes res.>

Frec a frec (a frec): Molt al costat d'una cosa, a punt de tocar-la.

<Els llavis dels amants eren frec a frec. // El projectil va passar a frec de la columna.>

Més prompte (més aviat; més aïnes):

<Eva és més prompte rossa. // El trobe més aviat ostentós.>

Més que més: Sobretot, amb més motiu.

<Dirà que sí, més que més si li ho demanes tu. // De segur que aprovaràs, més que més si estudies tant com fins ara.>

Per damunt damunt (per damunt; per sobre):

<He corregit les galerades del llibre per damunt damunt. // Hui no tinc temps; netejaré la casa per damunt.>

Per endavant (a la bestreta): Anticipadament.

<Et done les gràcies per endavant. // Pagar a la bestreta.>

Pit a pit: Cara a cara, aferrissadament.

<Lluitaven pit a pit. // La batalla va ser pit a pit.>

Sense cap ni peus (sense solta ni volta; sense ordre ni concert): Sense cap raó, sense cap motiu raonable.

<Una actitud sense cap ni peus. // Sempre parla sense solta ni volta.>

Sense mesura (fora mesura; ultra mesura):

<Treballa sense mesura. // Sempre parla fora mesura.>

Si més no (si altra cosa no): Almenys.

<Digueu-nos, si més no, qui n'ha sigut el responsable. // És bastant educat, si altra cosa no.>

5. Adverbis i locucions d'afirmació

De segur: amb seguretat.

<Si t'ho ha dit, de segur que ho farà. // A pesar del que diu, de segur que no s'aprimarà.>

De veres (de ver; de bon de veres; de veritat; de debò):

<Creu-t'ho; t'ho dic de veres. // De debò que no ho tinc jo.>

En certa manera:

<En certa manera, té raó. // Això que dius és veritat en certa manera.>

En efecte:

<¿Has aprovat? En efecte, he parlat amb el mestre i m'ho ha assegurat. // ¿Aquesta medicina és bona? —En efecte, llegeix-ne el prospecte.>

Fins i tot (i tot; [fins; àdhuc]):

<Vingueren tots, fins els seus nebots. // Fins i tot esprem un pastís per a les postres.>

Per descomptat (i tant):

<Jo no he fet això ni, per descomptat, cap membre de la meua família. // I tant que anirem a la festa.>

Sens dubte (no cal dir-ho):

<Pere és, sens dubte, un dels millors compositors de l'any. // Ha sigut una acció molt valenta, no cal dir-ho.>

Si molt convé: Expressió emprada en anunciar la possibilitat d'un fet que contraria allò que s'espera, que es proposa, etc.

<Hui ha sigut molt atent, però si molt convé, un altre dia ni tan sols et saludarà. // L'ha molestat el teu comentari, però si molt convé ja no ho tornarà a fer.>

6. Adverbis i locucions de dubte

Per ventura:

<¿Per ventura ets ric? ¿Per què, doncs, li dones tants diners? // ¿Per ventura t'has pensat que sóc ximplet?>

Tal vegada (tal volta; (potser)):

<Tal vegada demà farem una paella. // Potser el vostre amic vindrà demà.>

Si de cas (si per cas; si és cas que):

<Si de cas ve el nostre amic, doneu-li les claus. // Si per cas telefona, expliqueu-li el que ha passat.>

Si molt convé: Expressió emprada en anunciar la possibilitat d'un fet que contraria allò que s'espera, que es prepara, etc. [també en loc. d'afirmació]

<Si molt convé, ja ho faràs tu. // Si molt convé, no me n'aniré a casa de la iaia.>

7. Adverbis i locucions de negació

De cap manera:

< No puc acceptar això de cap manera. // No hi pense anar de cap manera.>

més que no: [L'adverbi *no* té valor expletiu en oracions comparatives, en què la primera té un sentit afirmatiu i la segona està introduïda amb la conjunció *que*.]

<Li agrada més anar a la muntanya que no a la platja. // Fa més traduccions en un dia que no en fas tu en tota una setmana.>

abans que no // fins que no: [També té valor expletiu l'adverbi *no* en oracions temporals introduïdes per les locucions *abans que* i *fins que*.]

<Avisa'ls abans que no vinguen. // Fins que no ho acaben, no els pense pagar.>

Sí, no...: [L'adverbi *no* després de l'adverbi *sí*, significa que no hi ha, realment, cap raó perquè no s'accepte.]

<És molt bona persona. —Sí, no: si tots ho han dit sempre. // Sí, no: encara voldràs tenir raó!>